

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 1ma

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

...entanea rei varietate quas res singul & p[er]m
 ...nt p[er]m qd & accitit in instanti variat
 ...que variatio tendit sit quid p[er]m ut in
 ...sive negatiu[um] ut in corruptione & do
 ...mutat[io] hanc p[er]o quau[is] variatio no[n] si
 ...sive non, sive inter ter
 ...sive non; & h[ec] mutat[io] h[ec] est
 ...a p[er]m ad p[er]m; altera
 ...a non p[er]m & t[er]tia a non p[er]m ad sub,
 ...a non p[er]m ad sub, 2da
 ...a non p[er]m ad sub, 3tia
 ...a non p[er]m ad sub, 4ta
 ...a non p[er]m ad sub, 5ta
 ...a non p[er]m ad sub, 6ta
 ...a non p[er]m ad sub, 7ta
 ...a non p[er]m ad sub, 8ta
 ...a non p[er]m ad sub, 9ta
 ...a non p[er]m ad sub, 10ta
 ...a non p[er]m ad sub, 11ta
 ...a non p[er]m ad sub, 12ta
 ...a non p[er]m ad sub, 13ta
 ...a non p[er]m ad sub, 14ta
 ...a non p[er]m ad sub, 15ta
 ...a non p[er]m ad sub, 16ta
 ...a non p[er]m ad sub, 17ta
 ...a non p[er]m ad sub, 18ta
 ...a non p[er]m ad sub, 19ta
 ...a non p[er]m ad sub, 20ta
 ...a non p[er]m ad sub, 21ta
 ...a non p[er]m ad sub, 22ta
 ...a non p[er]m ad sub, 23ta
 ...a non p[er]m ad sub, 24ta
 ...a non p[er]m ad sub, 25ta
 ...a non p[er]m ad sub, 26ta
 ...a non p[er]m ad sub, 27ta
 ...a non p[er]m ad sub, 28ta
 ...a non p[er]m ad sub, 29ta
 ...a non p[er]m ad sub, 30ta
 ...a non p[er]m ad sub, 31ta
 ...a non p[er]m ad sub, 32ta
 ...a non p[er]m ad sub, 33ta
 ...a non p[er]m ad sub, 34ta
 ...a non p[er]m ad sub, 35ta
 ...a non p[er]m ad sub, 36ta
 ...a non p[er]m ad sub, 37ta
 ...a non p[er]m ad sub, 38ta
 ...a non p[er]m ad sub, 39ta
 ...a non p[er]m ad sub, 40ta
 ...a non p[er]m ad sub, 41ta
 ...a non p[er]m ad sub, 42ta
 ...a non p[er]m ad sub, 43ta
 ...a non p[er]m ad sub, 44ta
 ...a non p[er]m ad sub, 45ta
 ...a non p[er]m ad sub, 46ta
 ...a non p[er]m ad sub, 47ta
 ...a non p[er]m ad sub, 48ta
 ...a non p[er]m ad sub, 49ta
 ...a non p[er]m ad sub, 50ta
 ...a non p[er]m ad sub, 51ta
 ...a non p[er]m ad sub, 52ta
 ...a non p[er]m ad sub, 53ta
 ...a non p[er]m ad sub, 54ta
 ...a non p[er]m ad sub, 55ta
 ...a non p[er]m ad sub, 56ta
 ...a non p[er]m ad sub, 57ta
 ...a non p[er]m ad sub, 58ta
 ...a non p[er]m ad sub, 59ta
 ...a non p[er]m ad sub, 60ta
 ...a non p[er]m ad sub, 61ta
 ...a non p[er]m ad sub, 62ta
 ...a non p[er]m ad sub, 63ta
 ...a non p[er]m ad sub, 64ta
 ...a non p[er]m ad sub, 65ta
 ...a non p[er]m ad sub, 66ta
 ...a non p[er]m ad sub, 67ta
 ...a non p[er]m ad sub, 68ta
 ...a non p[er]m ad sub, 69ta
 ...a non p[er]m ad sub, 70ta
 ...a non p[er]m ad sub, 71ta
 ...a non p[er]m ad sub, 72ta
 ...a non p[er]m ad sub, 73ta
 ...a non p[er]m ad sub, 74ta
 ...a non p[er]m ad sub, 75ta
 ...a non p[er]m ad sub, 76ta
 ...a non p[er]m ad sub, 77ta
 ...a non p[er]m ad sub, 78ta
 ...a non p[er]m ad sub, 79ta
 ...a non p[er]m ad sub, 80ta
 ...a non p[er]m ad sub, 81ta
 ...a non p[er]m ad sub, 82ta
 ...a non p[er]m ad sub, 83ta
 ...a non p[er]m ad sub, 84ta
 ...a non p[er]m ad sub, 85ta
 ...a non p[er]m ad sub, 86ta
 ...a non p[er]m ad sub, 87ta
 ...a non p[er]m ad sub, 88ta
 ...a non p[er]m ad sub, 89ta
 ...a non p[er]m ad sub, 90ta
 ...a non p[er]m ad sub, 91ta
 ...a non p[er]m ad sub, 92ta
 ...a non p[er]m ad sub, 93ta
 ...a non p[er]m ad sub, 94ta
 ...a non p[er]m ad sub, 95ta
 ...a non p[er]m ad sub, 96ta
 ...a non p[er]m ad sub, 97ta
 ...a non p[er]m ad sub, 98ta
 ...a non p[er]m ad sub, 99ta
 ...a non p[er]m ad sub, 100ta

da.

inter quos gradus inuenit calor ut si quibus terminis
 quatuordecim graduum. Continetab lalle pum
 pta ^{oppositio} duorum extremorum affirmatiuorum
 qua inter se distant ita ut ex nra sua habeant ab
 quam distantia sicut quam fiat motus sine dista
 tia illa summa sit sine hoc sit summa, sine sit gradus
 ut sit qualitate, sine sit locum ut sit in ubi sit
 ue sit in speciem sine sit in effectum ut sit in quant
 tate. Continetab lalle pum sumpta e' quatuordecim
 positio in forma & eiq' p'iuatibz. Atq' ex his tribz con
 trarietatibz sa tm' referat in q'q' dam qualitatibz
 in qualitate & quantitate q' in substantia. sa p'iuat
 q'dem ad motum sed necio n' regz, rta regz & p'iuat
 sa regz q'de in oi motu q' n' unquam q'are dat una p'iu
 ma p'iuatibz q' e' p'iuat ut in i. phys: habitus e' sed h' p'iuat
 etas hac nihil ad motu p'iuat dictu' facit. Un' si p'iuat p'iuat

tia.

B.

Quonia' ad Motu' p'iuat
 p'iuat dictu' sit q'are

q' d' quonia' ad motu' p'iuat dictu' necio sint dictu' e'
 so necio, rta e' p'iuatibz salta' rta no' sumpta
 ad eoz, duos terminos positiuos reales de p'iuat p'iuat
 achu' existens lapis n' cu' mouet e' em' rta e' p'iuat
 p'iuat e' ma' & forma & p'iuat du' arguet rta e' p'iuat
 na' q' mouet e' achu' ut ait Anto: deinde regz et
 ut id q' motu' terminat p' se p'iuat regz p'iuat

Fundamentu' per se ac primo, secundariu' & i
secutiue ad relationem quatenus hoc ab illa
tanq' ab radice pululat. taceo q' nonnunquam
relatio adueniat subiecto absq' ulla propria
actione qua tunc ad illud terminetur ut pa-
tet in relatione similitudinis quam Solitas
iam ante candidus scribitur, cu' aliud subiectu'
Deus fit candidum. Quod ad Actione &
passionem no' sit motu' ita probat Aristoteles
quia sequitur motu' ee' in motu seu unig
motu' ee' motu' alterum consequens & falsu'
q: hoc q' unu' motu' alteru' esse duobus
dieb' intelligi pot' 1. quod motu' seu mutatio
sit mutatio tanqua' subiectu' ita ut motu' si-
cut moueri sicut homo v.g. moueri dicitur
& alterari & hoc dici no' pot' quia motu' ipse
non e' subiectu' q' ipse in subiecto recipitur.
Ede ita intelligi pot' quod motu' seu mutatio
sit motu' ut sicut subiectu' ex una forma in
aliam mutatur v.g. ex sanitate in aegritudine
ita mutatio unig' speciei in altera' speciei
motum per se mutatur ab hoc et dicitur

Probat ad Actio-
ne & passionem
Motum.

non est quia omnis mutatio ex suis terminis
proprie procedit p se quibus positio non e opus
uia saltem mutationem alios habentem termi,
nos q si fiat no e p se p tm per accident.

Instans: Noty alterationis quo man ad no, ^{Instantia}
nam forma recipiendam disponit tendit ad
in generationem tanq ad terminu sibi i naa

Quod dicitur primum primum quo adeptio cessat q ad no,

noty q. Sedet noty alterationis ^{Solutio}
no auguratur qualitates sensibiles calor fr,

que de: naa sua ordinari ad generationem
sese desinere, no tm ut in termi,
noty p se in se in se, tanqua in id q alterationi
incedit.

Res ad habitum & tps p se est noty p tm <sup>p se ad habitum &
tps i ee noty.</sup>

nam: Nam noty quo q se uestit prima,
no e ad ubi ad q ubi lege uestitio seu ad,
iacentia uestiam circa subiectum: & genera,
p se primo est ad substas, & hanc lege
tempo seu adiacentia temporis circa factu.

Si dicat noty ad albedinem uno eodemq tm ^{obstantio.}
ferit in id quod ab albedine uestia non dist,
tinguit

Solutio.

diffiniendi cuiusmodi est duratio ipsa albedinis
quae in praedicto Quando ponitur
Respondet isti motus eodem alio in terminum
& in eius duracionem tendat non tamen terminari
se in duracione sed per aures tamen quatenus se
duratio eadem est realiter in terminis: quod idem
est intelligendum est de situ qui non per se com-
ponitur sed per acquisitionem ipsius ubi ad quod
motus localis per se terminatur.

Obiectio 2a.

Sed contra positam conclusionem alia quaedam
non contemnenda obijci solent. primum quod situs
cylindricus est motus per aures quia in malis animalibus
primum inquit cor quod pedes & reliqua sunt
& experientia quod stat in lignum obliquum fusi-
ne ignem introduci. Et uero si ignis non esset
motus per se non esset quod substantia terminus ipsius
contrarietatis non suberet at substantia saltem
qualem unquam contrarietatis tunc (perfecta
ad nostrum requiritur) quia tunc id quod corruptum
est contrarium omnia composita physica sub-
stantia corruptum est patet contraria.

Solutio.

Respondet quoniam aliqui sumi cum dispositionibus

ad formam introducendam necessarij, quomo-
 do fit successio: aliquando sumit pro
 introductione forma sic fit in instanti ad
 id quod dicitur et animalis & ligno. Respo:
 datur inde taxum ostendi quod generatio
 fit successiva ratione subiecti, no autem
 ratione forma introducenda tota. n. for-
 ma in quolibet subiecti partem simul in-
 troducta; successio vero generationis sicut
 totum inde provenit quod omne mobile
 est divisibile quodq; habeat partes alias
 proximiores & propinquiores moventi alias posse,
 proximiores & remotiores ab eodem; tunc fit ut
 movens prius moveat partes sibi propinqui-
 ores deinde alias successiva; cum n. ex
 aliquo magno ligno fit ignis non simul
 totum lignum convertitur in ignem s; prius una
 pars propinquior igni comburetur. deinde
 alia secundum ordinem & sic tandem totum.
 Et sic successio tm invenitur, in generat. Nota

Vnde proveniat successio subiecti.

ne sufficit ad motum proprie dictum con-
stituendum sed requiritur praeterea ut ad sit
successio forma. ut iam una pars for-
ma introducta in statum denique alia de-
sic denique. Ex qua responsione colligi-
tur et quo sensu Aristoteles in 7 Metaph.
et textu 34. Dixerit una generatio-
nem esse alia tardiorum et velociorem, in bello
git enim generationem cum alteratione
praesentia assumptis.

Respondet ad alteram. Ad alteram quod subiungitur respondendum
est contrarietatem finalem quae ibi
insinuat sufficientem non esse ad motum
proprie dictum constituendum.

Dea obiectis. Secundum argumentum. Quantitas
est coena materiae ergo ab origine prima
ita insita, est a nullo agente naturali de-
mo produrata. Quantitas nullo modo per
se acquiritur. Antecedens suo loco manifestum

constabit & vel inde satis patet quod si
 cui nullum agent creatum potest materia
 primam producere eo quod illam ab agen-
 dum necessario presupponat ita neq. qua-
 litatem generare valebit cum ipsam quoq.
 requirat tum ad actionem excipiendam
 tum ad ipsam partem physico talem ac rea-
 leum unicatum; omnis enim actio
 naturalis mutuum agentis ac patientis
 contactum requirit qui sine quantitate
 nullus esse potest. Respondetur nega. Solutio.
 Antecedent ex sententia sancti Tho-
 ma, Alberti, Caietani, & complurium
 aliorum ad confirmationem argatur pa-
 tientis quia in ipso generationis momento,
 agentis naturale habet subiectum
 in quod agat, id est, materiam primam
 in qua veteri quantitate cum reliquis

accidentibus interueniente, noua surgit
quantitas, ut commune omnium materiam
aliam accidentium receptaculum atque
ades suae naturae seu origine quam
illa omnia. & cum toto tempore ante
instant corruptionis perseveret quantitas
rei corruptivae eius interueniente dabi-
tur inter agentis & patientis naturas illi
contractus contactus in quo ad hunc usque
non procederet.

3^{ia} obiectio Testimonium Argumentum Ad qualitatem
non est motus per se ergo falsa conclusio
sua posita; Antecedens probatur quia
ad potentias naturales ut item ad pro-
prietates quarto modo sumptas non
est motus per se quia non acquiritur
per motum successivum sed immediate se-
quuntur ipsam rei generationem. Resp.
Deur

Respondetur Quando dicimus ad quali¹⁹⁴
tatem esse motum per se non esse propo-
sitionem uniuersalem sed indefinitam
id est, ad quasdam qualitates, sicut et
intelligi uolumus quando dicimus qua-
sitatem suscipere maius & minus &
habere contrarium, naturalis enim po-
tens uisibilis u. g. & alia propri-
etates non suscipiunt magis & minus
re habent contrarium sic ad aliam
qualitates ut ad lumen & id
est per se motus.

Quartum Argumentum Quantitati in Obiecto
est contrarium nec suscipit magis
& minus sed ad quantitatem non est
motus. Respondetur licet quantitati
nihil sit contrarium secundum intensio-
nem & remissionem in ratione quantitatis

est tamen quantitati aliquid contra-
rium secundum excessum vel defectum
hoc enim ipso quod maior & minor qua-
ntitates sese mutuo expellunt formali-
ter sufficienter ad motum sibi contrari-
um. Et licet non suscipiat magis
& minus suscipit tamen maius & mi-
nus quod satis est.

Obiectio 4ta. Denique in motu locali non est contrarie-
tas ergo non est motus proprius sibi.

Solutio. Respondetur negando Antecedens certum
enim in motu locali contrarietas de-
cundo modo supra dicto qua consistit
in oppositione duorum extremorum possi-
bilibus quae simul esse nequeunt. Di-

ffinita. Certum saltem in motu locali non est contra-
rietas quae motus locali non est proprius sibi.
Solutio. Negatur Antecedens licet enim
non sit contrarietas tamen est in contrarietas

secundum partes, nam partes cæli dum
sunt in occidenti distant à partibus in ori
ente de nicæna.

Vnde sumenda sit
Unitas Specifica et
Numerica Motus

Quæstio 2da.

De unitate ac diversitate generica motus ^{De unitate & Diversitate generica motus nulla est diffinitio.}
a partibus est difficultas, cum n. illa sint
eiusdem generis qua eiusdem sunt prædi
camenti sequitur omnes motus qui sunt
ad qualitatem esse eiusdem generis generis,
similiter omnes qui sunt ad
quantitatem; etiam omnes qui sunt
ad Vbi. Sic eiusdem generis subalterni
sunt omnes ipsi qui sunt ad genus sub
alternum. Ad unitatem Specificam quod